

Stanowisko Walnego Zgromadzenia Wielkopolskiej Izby Rolniczej

z dnia 17 listopada 2015r.

w sprawie nieprawidłowości przy udzielaniu pomocy państwa rolnikom,
którzy ponieśli straty na skutek wystąpienia tegorocznej klęski suszy

Członkowie II Walnego Zgromadzenia Wielkopolskiej Izby Rolniczej V kadencji krytycznie oceniają działania rządu RP podjęte dla złagodzenia negatywnych skutków suszy, która w roku bieżącym dotknęła obszar Polski. Administracja centralna, jak i wojewódzka nie wywiązały się należycie z obowiązku rzetelnej obsługi osób zgłaszających szkody, niejednokrotnie przekazując informacje wprowadzające w błąd członków komisji i samych rolników.

Tymczasem Wielkopolska Izba Rolnicza już w połowie czerwca zareagowała na napływające sygnały o wystąpieniu suszy i wystosowała pismo do Wojewody Wielkopolskiego z wnioskiem o zarezerwowanie środków budżetowych na wypłatę odszkodowań oraz z prośbą o sprawną obsługę poszkodowanych rolników. W kolejnym piśmie skierowanym w dniu 20 lipca do członków komisji klęskowych poinformowano o oferowanych formach pomocy oraz o procedurach obowiązujących przy szacowaniu strat. Cztery dni później zwrócono się do Pani Premier Ewy Kopacz z licznymi postulatami zmierzającymi do ujednoczenia w całym kraju procedur szacowania szkód i usprawnienia pracy komisji. W kolejnym piśmie skierowanym do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi zwrócono uwagę na konieczność włączenia komisji klęskowych do szacowania strat u tych rolników, którzy zamierzają skorzystać z innych form pomocy aniżeli kredyt na wznowienie produkcji. W tych przypadkach prawo nie wymaga definiowania suszy wg Systemu Monitoringu Suszy Rolniczej. Problem ten został także podniesiony w kolejnym piśmie wystosowanym do Wojewody Wielkopolskiego w dniu 5 sierpnia. Ponadto zwróciliśmy uwagę na niewłaściwy sposób obliczania utraty dochodu w wyniku klęski poprzez nieuwzględnianie kosztu zakupu pasz dla zbilansowania potrzeb paszowych poszkodowanych gospodarstw.

Brak reakcji ze strony adresatów naszych interwencji spowodował konieczność ponowienia, w piśmie do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, kwestii interpretacji wyników Monitoringu Suszy Rolniczej w odniesieniu do upraw nie monitorowanych, jak np. kukurydza, czy różnie stosowanego algorytmu obliczania obniżenia dochodu gospodarstwa.

Najdalej idącym był wniosek wypracowany w dniu 17 sierpnia przez Przewodniczących Rad Powiatowych Wielkopolskiej Izby Rolniczej do Premier Ewy Kopacz o ogłoszenie w województwie wielkopolskim stanu klęski żywiołowej.

Zapobieżenie wystąpieniu w przyszłości wyżej wymienionych problemów z szacowaniem skutków niekorzystnych zjawisk atmosferycznych o charakterze klęski, zdaniem wielkopolskiego samorządu rolniczego, wyrażonym w piśmie do Pani Premier z dnia 1 października br., wymaga podjęcia decyzji w wielu obszarach, spośród których, jako najważniejsze, pozwolimy sobie wymienić następujące:

1. Dogłębna przebudowa Systemu Monitoringu Suszy Rolniczej w Polsce, uwzględniająca z jednej strony konieczność prowadzenia bardziej rzetelnych obserwacji z wykorzystaniem najnowszych osiągnięć techniki, z drugiej zaś uwzględniająca przebieg pogody w całym roku, z analizą poziom wód gruntowych i innych czynników warunkujących dostęp roślin uprawnych do wody. Konieczne jest także poszerzenie listy monitorowanych upraw uwzględniając przy tym gospodarcze realia, bardzo często wymuszające uprawę bardziej wymagających roślin na słabszych stanowiskach.
2. Stworzenie przejrzystych przepisów regulujących pracę komisji szacujących szkody. Przepisy te muszą być jednolicie stosowane w całym kraju. Należy przy tym wyraźnie rozgraniczyć sam proces szacowania szkód w terenie od prac polegających na wypełnianiu protokołów, dokonywaniu obliczeń, prowadzeniu korespondencji itp. Konieczne jest zatem stworzenie komisjom zaplecza administracyjnego, ze wskazaniem źródeł jego finansowania. Nie można przy tym pominąć konieczności prowadzenia regularnych szkoleń członków komisji oraz utworzenia infolinii dla wyjaśniania wszelkich wątpliwości, jakie pojawiają się w trakcie prac komisji. Uprawnienia komisji do szacowania strat powinny być szersze, niż tylko do obsługi oferowanej rolnikom pomocy rządowej. Na wniosek rolnika, komisje winny sporządzić protokół przydatny do uzyskania także innych form pomocy lub też do udokumentowania wystąpienia szkody np. w sytuacji zagrożenia nie wywiązania się z zawartych umów kontraktacyjnych.
3. Programy pomocy i kryteria dostępu do nich muszą być przejrzyste i odpowiednio wcześniej sformułowane, by nie zmieniać reguł „w trakcie gry”.
4. Konieczna jest zmiana definicji kwoty obniżenia dochodu, przede wszystkim poprzez ograniczenie obliczeń wyłącznie do działu produkcji, w którym stwierdzono skutki klęski, nie zaś w odniesieniu do całego gospodarstwa. Ponadto kwota ta winna uwzględniać dodatkowe koszty poniesione w związku z wystąpieniem niekorzystnego zjawiska atmosferycznego.

Jesteśmy głęboko przekonani, iż wprowadzenie postulowanych przez nas zmian w systemie udzielania pomocy dla gospodarstw rolnych poszkodowanych w wyniku niekorzystnych zjawisk klimatycznych o charakterze klęski, przyczyni się do ugruntowania opinii, że obowiązujące w tym względzie rozwiązania są przejrzyste, logiczne i sprawiedliwe.